

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. .. . 20 cor.

Pe jumătate an .. .. . 10 "

Pe 1 lună .. .. . 2 "

N-ri de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 5 bani
de fiecare publicație.Manuscrisurile nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Asămănare nepotrivită.

De Ioan Russu-Șirianu.

De câte ori e vorba de România, presa maghiară crede că ni-a închis gura, asămănând țărâtimea noastră cu cea din regat și arătând inferioritatea țărănilor României.

Din faptul acesta trage apoi concluzia că noi trăim aici ca în sinul lui Avram, iar în România ar fi o stare de lucruri — *balcanică!* Pe noi guvernării ne resfață, iar de țărâtime din România n'are nimeni grije, ci-s niște nenorociți exploatați.

Nimic mai fals.

Întâi de toate nu întreaga noastră țărâtime este superioară — ca stare morală și materială — celeia din România. Tot așa: nu pretutindena țărâtimea României este inferioară celeia din statul ungar.

Țărâtimea noastră de pe Crișul Repede este într-o stare întocmai ca țărâtimea moldovenii robiți Jidovilor.

Di C. Stere, directorul revistei «*Viața Românească*», sub titlul *Fischerland*, este adevărat, dă un trist tablou despre stările de lucruri din câteva județe ale Moldovei, unde asociația Fischer exploatează o parte mare a pământului *al cărui rod ar trebui să fie al țărănilor*.

Dacă am face însă tabloul vieții economice a Românilor de prin părțile muntoase ale Bihorului, a celor de pe la Șomcuta și o parte a Maramureșului, a pădurenilor din comitatul Aradului, a celor din părțile muntoase din Hunedoara și chiar Caraș-Severin, am afla lucruri mai triste de cât chiar stările economice din județele moldovene Suceava, Dorohoi și Botoșani. Aici Fischerreștii exploatează ca *arendași*.

În părțile despre care vorbim, Ovreeii noștri — și sunt în fiecare sat câte doi trei — exploatează ca *proprietari*, căci la noi Ovreeii poate să cumpere pământ, poate să fie *cârcimar*. Iar că ce fac în această calitate a lor, a descris-o, într-o carte mare, însuși tostul fruntaș al vieții publice ungurești, decedatul Bartha Miklós.

Nici în satrapiiile din fundul Asiei nu se petrec lucruri mai înfiorătoare.

Iar administrația, începând cu fișpanii și până jos la cel din urmă plăieș, toată e în mâna Ovreeilor, — așa spune Bartha în cartea sa «*Kazárok*».

Frații din România cel puțin au nădejdea — *putința e în mâinile lor* — ca țărâtimea lor cu vremea să scape din mâinile ovreești. *Proprietarii ai pământului dela sate sunt numai țărâtime.*

Întrebăm însă noi pe »*Budapesti Hir-*

lap«, care în numărul său dela 23 Sept., tratează chestia aceasta: crede ea că Români, Rutenii și chiar o parte dintre Ungurii ajuși în mânie Ovreeilor, fie *cârcimari*, o să mai scape? Crede ea că negustorul ovreeu ori cârcimarul care a venit în sat să culegă drențe, și a fost luat în răs când mergea sunând din flueriță, dar acum e mare proprietar, crede organul imperialismului maghiar că pământul acestor ovreei o să ajungă iară în mâinile sătenilor dela cari (cu mijloacele arătate de Bartha Miklós) l-au acaparat? Nu crede oare și nu admite, că pe vecie țărâtime sunt robi acolo, deoarece *ce nu mai au pământ?*

»*Budapesti Hirlap*« dela 23 c. face caz mare din cuvintele unui Român de ai noștri, care vorbind cu redactorul ziarului »*Universul*«, s'a mirat că la expoziție n'a văzut țărâtime. Mai citează apoi din scriselile dlui *Vasile M. Kogălniceanu*, care se plânge că nimeni n'are grije de țărâtime, că mortalitatea între ei e mare, îngrijirile medicale slabe etc. etc.

Deschidă însă cei dela »*B. H.*« statistica și facă asămănare! *Mortalitatea copiilor în Ungaria este mai mare ca cea din România.* Și special, dacă e vorba de *Români*, sporul nostru al celor de aici este 8.12 la sută, al fraților noștri de dincolo trece de 9%.

Și chiar acel spor de 8.12% este el grație îngrijirii stăpânirii? Dar chiar într'un comitat bogat și fruntaș cum e al Aradului — *se plângea însuși medicul comitatului* — opt posturi de medici cercuali sunt de ani de zile neîndeplinite. Pe când în același timp am putea să înșirăm un catalog întreg de *legi*, făcute în anii din urmă atât de liberali cât și de conservatori, *cari ținesc la întărirea țărâtimei*. Bărbații cei mai de seamă ai ambelor partide se preocupă în continuu de soarta masei populare. Chiar acum, la congresul băncilor populare, conservatorul *D. Nenitescu* și liberalul *Vintilă Brătianu* au manifestat atâta dragoste pentru cauza țărâtimei, iar în »*Voința Națională*« *Agricola* (D. Protopopescu) agită chestia a căror rezolvare iarăși pe țărâtime are să-i întărească.

Toate aceste dr. Jancsó Benedek (el scrie adică în »*B. H.*«) de ce nu le vede?

Numai și numai pentru ca să poată scrie: »*Mai mult cu șiretenie decât cu minte, Români noștri retac, nu spun ale cui sunt meritele, cine a făcut ca starea țărănilor români din Ungaria să fie mai înfloritoare decât a celor din România? N'o spun pentru că numai nițel dacă ar fi mai sinceri, ar fi siliți să recunoască meritul sistemului politic maghiar, atât de mult calomniat și acuzat că e barbar. Iar dacă ar recunoaște asta, ar dispărea îndată temeiul agitațiilor na-*

ționaliste române, s'ar isprăvi cu tendințele politice daco-române și iredentiste... »

Di Jancsó cunoaște ca nici un alt Ungur, istoria vieții poporului român.

De ce face deci asămănarea asta nepotrivită?

Întâi: Știe că până de curând România n'a fost independentă. Preocupările bărbaților de stat erau deci altele, decât soarta săteanului. Trebuiau să întemeieze regatul!

A doua: Știe că pe când România luptă pentru independență, Ungaria era la adăpostul a ori ce primejdii. Ungariei i-a venit în ajutor Austria, să gonească pe Turci. Și tot regimul impus dela Viena, iar nu oligarhii, s'a îngrijit de soarta țărănilor, în decurs de veacuri.

Cele două principate române însă nu numai că erau mărginite la propria lor putere, dar chiar oprite, când de Turci, când de Muscali, să facă ceva pentru întărirea proprie.

Și dacă-i până p'acolo, să ne spună dl Jancsó: a făcut regimul maghiar ceva *extra* pentru țărâtime români? Se preocupă cineva din guvern *indeosebi de soarta țărănilor noștri?*

Nu cumva tendința de a se acorda drept electoral numai celor ce știu ungurește este o probă de solitudine pentru țărâtimea noastră? Virilismul este și el o instituție care ajută pe țărâtime?

Îl credem pe dl Jancsó mult mai deștept, decât să presupunem că nu-și dă seama perfect de *starea decadentă a țărâtimei din Ungaria*. Doar nu odată a scris îngrijorat despre numărul mare al *emigranților*.

Și când scrie despre afaceri economice, D-sa e preocupat însă de ținta scumpă sufletului șovinist: *a slăbi lupta naționalităților, a deprecia valoarea luptătorilor noștri naționali*.

Întreg articolul d-lui Jancsó pare a fi scris adică pentru a face premise la concluzia:

»*Întreaga inteligență a politicianilor naționalităților numai de aceea poartă grijă neamului său, ca să-l poată folosi scopurilor sale, iar nu cu scop umanitar. Dacă vre-odată puterea politică în părțile Ungariei locuite de naționalități ar ajunge în mâinilor politicianilor naționaliști, nici o jumătate de veac nu ar trebui până ce descrierea pe care V. M. Kogălniceanu o face despre țărâtimea din România s'ar potrivea minunat și țărâtimei române din Ungaria.*«

Zeu?! Crede dl Jancsó aceasta?

Să încercăm atunci, să ne dea puterea pe mână, și să vorbim — nu peste 50 ani, căci atâta e mult, ci peste 10 ani.

Asigurăm pe dl Jancsó că altfel s'ar petrece lucrurile.

Pentru castele, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, școli, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e cea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1.6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz
Részvényfársaság.**

Arad, Pécskai ut 13/14.

Fără acitelin! Ori ce primejdii eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc desiușiri detaliate. Prospect gratuit, fără nici un contract.

Adunarea generală «Asociațiunii» la Brașov.

— Raport special. —

Neamul românesc din Ungaria a avut în zilele de 21 și 22 Septembrie sărbătoare națională, «Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român» și-a ținut adunarea generală în Brașov, în sala festivă a gimnaziului român.

Oaspeții veniți din toate părțile au fost primiți cu o deosebită dragoste din partea Brașovenilor. La «Gewerbeverein» Joi sara a fost prima întâlnire și loc de cunoștință a lunei românești, ce-a venit la aceasta sărbătoare națională. De față erau membrii comitetului central, Români din toate părțile. Remarc aici prezența dlui profesor universitar N. Iorga, care nici odată nu lipsește de la ocaziunile, unde este vorba despre prosperarea și înaintarea poporului românesc.

Când Românii petrec în veselie și animație nu lipsesc nici toastele. Astfel și în aceia sara s'au ținut două: unul din partea dlui dr. N. Vercerea pentru comitetul central și oaspeți, al doilea din partea confratelui gazetar, Augustin Paul salutând pe cei de față în numele presei.

Ziua primă.

Toate lucrurile bune, Românii le încep cu ajutorul lui D-zeu. Astfel și acum, înainte de deschide ședinței s'a celebrat sta liturgie la biserica sf. Nicolae, oficiind protopopul V. Voina și părintele dr. V. Saftu.

Răspunsurile liturgice le-a cântat corul mixt al bisericeii, sub conducerea măestrului G. Dima.

După s'au liturgie mulțimea a plecat la gimnaziu, unde la orele 11 prin un discurs admirabil, din care se vede omul de litere, dl A. Bârsean, vice-prezidentul Asociațiunii, deschide ședința.

Discursul a fost ascultat cu o deosebită atențiune, iar A. Bârsean frenetic a aplaudat.

Urmează salutul dlui dr. Vasile Saftu în numele Brașovenilor și a directorului V. Onițiu în numele «Societății pentru fond de teatru român».

Dintre despărțămintele «Astrei» numai puține au fost reprezentate prin delegații.

Raportul comitetului central conziderându-se de cetit se procedează la alegerea comisiunilor.

I. Pentru examinarea raportului: G. Pop de Băsești, V. Damian, Dr. Saftu. Dr. Aurel Cosma, V. Goldiș.

II. Pentru cenzurarea socotelilor; Dr. T. Mihali, Dr. Comșa, I. Lăpădatu.

III. Pentru înscrierea membrilor: I. Petrovici, I. Pricu, Vătășan.

Ședința se ridică.

A urmat apoi banchet la restaurantul «Casa de tir», unde s'au ținut inevitabilele toaste.

Sara corul dlui G. Dima a dat un excelent concert, ce-a pus în uimire lumea adunată. Despre cele scrise până acum n'am avut fericirea să le văd eu, ci să mă informez dela alții cari au fost de față. M'am reîntors din București numai Vineri sara, pe când concertul se finise și când dansul, ce-a ținut până în zori de zi, se începuse deja.

Ziua doua.

Ședința a II-a se deschide la orele 10 și jum. La masa presideală ocupau loc membrii comitetului central.

Presa era reprezentată prin d-nii: T. Păcățean («Telegraful Rom.»), Augustin Paul («Gazeta Tr.») Babi («Familia»), Barbu («Românul din Amer.»), Domșa («Unirea»), și Petru E. Papp («Tribuna»).

De față public distins și ales; d-nii profesori universitari N. Iorga (București), Stere (Iași). Deputații noștri; T. Mihali, V. Goldiș, dr. A. Novac, V. Damian, dr. Ștefan C. Pop, renumitul cântăreț Dimitrie Popovici, apoi Pop de Băsești, E. Ungurean, dr. Marcu, dr. Au. Cosma și alții nenumărați, a căror nume ar ocupa coloane întregi.

Dr. V. Goldiș în numele comisiei arată momentele mai însemnate din activitatea din ăst-an al comitetului central: hotărârea de a se face nouă organizare în comitet, necesitatea de a se înființa o revistă populară în locul «Transilvaniei», ce va apărea numai odată pe an, organizarea prelegerilor populare, etc.

Dintre despărțăminte au dezvoltat mai multă activitate, despărțământul Timișorei și a Brașovului, unde mai în fiecare sat se găsește câte o bibliotecă populară.

Arată modul prin care s'ar putea ajunge, ca marele public românesc să spriginească cu mai multă căldură instituțiile noastre culturale. Membrii să nu se prindă prin cuvântări ci prin însași activitatea Asociațiunii. Propune luarea la cunoștință a raportului, iar față de membrii decedați să se exprime doliu prin ridicare.

În această adunare au fost aleși membrii de onoare ai Asociațiunii; Dr. Ilarion Pușcariu, Emanuil Ungurean și dr. Diaconovich, a căror activitate pentru neamul românesc, e cunoscută deja.

Prezidentul propune să se exprime mulțumită protocolară dlui Ion Lăpădat, pentru activitatea dezvoltată ca secretar II al Asociațiunii.

Propunerea se primește, cu frenetice aplause. A urmat alegerea secretarului al II-lea. Aici s'a

incins o discuție înfocată, provocată de dl A. Vlaicu, care susține, că și acesta — fiind coordonat cu primul secretar — să fie ales de adunarea generală.

După ce au vorbit d-nii Ungureanu, V. Damian, P. Cosma, Dr. Beu, dr. Bologa, dr. S. Pușcaru, dr. C. Pop, dr. Marcu și dr. Blaga, adunarea primește modificarea făcută de comitetul central.

Dr. I. Lăpădat referează despre averea Asociațiunii. Vorbesc V. Damian, părintele Brumboi care cere conferențieri ambulanți, Pop de Băsești, dr. Ștefan C. Pop, care atrage atențiunea asupra satelor românești din părțile Abrudului, lăsate în părăsire.

Dr. Petrovici referează despre înscrierea membrilor noi și arată că s'au înscris 6 membrii fondatori, 9 pe viață, 21 ordinari și mai mulți ajutători.

A urmat alegerea secretarului «Asociațiunii». Simt în inima mea mai multă căldură, mai multă însuflețire, de cât să poate opune în cuvinte momentele de înălțare sufletească, ce le-am trăit toți câți am avut fericirea a fi de față la această alegere. Este o fericire pentru «Asociațiune» ca determinat viitorul poetului Oct. Goga, îndatorindu-l să rămână în mijlocul nostru.

El este ales secretar cu consimțământul întreg neamului românesc. Dr. Sextil Pușcar, i-a adresat cuvinte atât de mișcătoare, încât au fost mulți între cei de față, cari au vărsat lacrimi de bucurie pentru marele eveniment întâmplat în sinul Asociațiunii. Dr. Sextil Pușcar, încheie cu cuvintele: «Tu care ai cunoscut durerile neamului românesc și le-ai cântat cu atâta duloșie, ție ți se dă dreptul să le și alinți și să vezi visul împlinit al cântării noastre».

Dr. A. Bârsean îi dorește să poată ajunge fericirea și de acum înainte să ne cânte cântarea bucuriei noastre.

Dr. Oct. Goga emoționat răspunde, zicând că va rămâne nu mai până va fi folositor neamului său.

După aceasta A. Bârsean mulțumind publicului ridică ședința.

Ne-am depărtat cu toții la «Casa de tir», unde am luat masă și unde s'au rostit două toaste, unul din partea dlui dr. Ștefan C. Pop pentru țărâni, iar dl N. Iorga cu o căldură ce nu se poate spune în cuvinte pentru cei ce muncesc pentru țărâni.

La oarele 4 s'a ținut ședință literară. A vorbit limpede și însuflețitor dl A. Bârsean despre Samuil Klein, dela a cărui moarte chiar acum se împlinesc o sută de ani.

Dr. Arsenie Vlaicu a ținut o foarte înțeleaptă și instructivă disertație despre «Fazele prin cari

„CASA REGELUI...”

— IMPRESII dela EXPOZIȚIE. —

O căscioară, încât trebuie să te pleci trecându-i pragul; înlăuntru un pat de campanie și vre-o trei scăunele. Lumina abea se strecoară pe o feastră. Pereții sunt din nuele, crepați. Te întrebi: oare căminul, primitiv alcătuit și el, cum va fi încălzit odăița aceasta care în vreme de iarnă adăpostit-oa un *domnitor*, pe actualul rege Carol I.

Căscioara asta, așezată pe Explanada Carol, e întocmai ca cea dela Poradim, unde în campania dela 1877—78 a fost cartirul general al comandantului trupelor cari au înfrânt puterea musulmană. Întrânsa, am putea zice, s'a făurit și independența și regatul României. Incunjurat de statul Său major (cei mai mulți oficeri tineri cari nu înfruntaseră încă urgia nici unui războiu) marele căpitan a petrecut aici multe nopți nedormite, frământându-și mintea, iscodind zi de zi planuri: cum să birue pe Turcii bine adăpostiți în cetatea lor tare! Aici primea rapoarte, aici da ordine, d'aici pleca în zori de zi și adesea noaptea pe viscol (căci era o iarnă cumplită) să inspecteze pe vitejii dorobanți... Și nu odată, reîntorcându-se, abea putea să între, atâția troieni strângea vântul în preajma casei singur de care se isbea în acel pustiul al morții.

La cățiva pași e un bordeiu, făcut și acesta după asămanarea celor în cari pe câmpiile Bulgariei s'au adăpostit trupele române...

Acoperit cu ce a dat Dumnezeu: lemne și tuile de porumb, pe d'asupra pământ, lung ca de

vre-o 12—14 pași, înlăuntru găsești tot'dauna soldați: fii celor cari la 1877—78 au petrecut zile mari în bordeiele din jurul Plevnei. Cobori pe trepte, de pământ, se înțelege; d'alungul bordeiului prin mijloc e mai adâncit. Pe o parte și alta dorm soldații. În fund e o vatră unde se poate face foc... Vreme de fier, n'or fi avut însă cei de pe câmpiile Bulgariei și nici n'au avut ce să fiarbă pe vatră.

Indărătul bordeiului și a «casei regelui» (așa a botezat-o fiul meu), sunt chesoane, tunuri, corturi și bucătărie de campanie, în sfârșit tot ce trebuie în războiu.

Soldații, tineri unul mai isteț și mai simpatic de cât altul, ne arată tot și ne dau explicațiile necesare.

Ne-am tot învățat p'acolo și la urmă, când să plecăm, iar am intrat, să mai vedem odată în ce casă mică a veghiat pentru țară un rege mare... Și când, spre seară, am mai trecut p'acolo, fiul meu îmi zice: «Tată, haide, să mai vedem odată *casa regelui!*... Am intrat. Abea se mai vedeă într'ânsa... Așa va fi fost tot timpul de campanie, căci iarna pe acolo e cu ceață. Și nici lemne nu erau tot'dauna, să facă foc mare în cămin, ori și dacă erau, zăpada ce cădea pe coș stingeă focul și pricinuiă fum. Puiu mă strângea, emoționat, de mână, când îi spuneam acestea.

N'a ajuns să învețe încă atâta geografie, încât să știe încotro e Bulgaria. A înțeles însă din ce neam viteaz face parte și câtă luptă s'a purtat pentru ca Români să aibă și ei un regat. Și mai ales a simțit aceasta, căci ieșind din «casa regelui», ochii îi erau împăinginiți de lacrimile celei mai sfinte emoțiuni...

Căscioara aceea ar trebui lăsată pe vecinicie acolo și grijită, să rămână tot așa, cum mai credincios seamănă originalului dela Poradim. O carte întregă de vom da să citească fii noștri despre campania dela 1877—78, și nu va face asupra sufletului lor impresie mai adâncă decât văzând «casa regelui» și ascunzătoarele acele sub pământ, de unde în clipele de crâncenă luptă rasăreau șirele încheiate, pe urma cărora s'a revărsat asupra *neamului nostru* atâta mărire.

Am rămas profund emoționat... Par'că auziam chiar pe M. Sa regele la Academie, unde născut cu doi ani descria atât de măiestru câmpul de luptă dela Nicopol, și tablourile înfiorătoare pe cari le face Coșbuc par'că-mi treceau toate pe dinainte...

În Palatul Invalizilor, unde sub sticlă se arată și este păzit patul dela Sta Elena alui Napoleon precum și chivăra lui neagră, numai acolo am mai simțit astfel de emoție... Acolo mă impresionează însă gândul sfârșitului trist al unui împărat mare...

Aici mă luă în stăpânire credința în viitorul unui neam plămădit din durere, dar care și-a făcut intrarea în lumea mare cu atâta trudă și jertfă, cu atâta vitejie și cuminenie, încât nu ar fi cu dreptate ca de aci încolo, sub vechea dinastie Hohenzollern, să nu aibă parte tot de zile bune.

Pavilionul Regal completează atât de bine impresiile câștigate până aci... După suferințe și lupte iată rezultatul: *Coroana de oțel*, cu care a fost încoronat întâiul rege al României și se vor încoronă și ceilalți, până în veacuri. E așezată într'un dulap, obiect de artă, cu toți pereții de sticlă.

a trecut știința chemiei și foloasele aduse de ea. Emanul Ungurean propune să fie ambele induse în analele Asociațiunii, iar dr. G. Proca își exprimă regretul, că nu vede de față nici un membru din comitetul central.

Seara ni-s'a dat prilejul plăcut să admirăm pe Z. Bârsanu și trupa sa în piesele »Ovidiu la Tomii« și »Slugă la voi stăpâni«.

Bursierul T. Morar a declamat însuflețitor »Clăcașii«, lui O. Goga.

Duminecă s'a făcut excursie la expoziția din București, la care au luat parte și peste 60 de tineri universitari sub conducerea însuflețitului Horea Petra-Petrescu.

Petru E. Papp.

Două telegrame.

Regele Carol a trimis dlui general Manu, ministru de război și președinte al conziliului de ministri ad-interim, următoarea telegramă ca răspuns la telegrama ce l-s'a adresat din Arenele Romane cu ocaziunea solemnității predării Lupoacei de către Conte Din San Martino, delegatul Romei, Primăriei orașului București.

D-lui general G. Manu
Ministru de război

București.

Din tot sufletul împărtășesc bucuria și mândria domniilor Voastre pentru cinstea ce Roma aduce neamului nostru.

Acest scump odor, simbolul comunei noastre obârșii, va rămânea de apururea chează și frățestei dragoste a ambelor popoare.

CAROL.

M. Sa Regele a binevoit a adresa următoarea telegramă dlui Mihail Vlădescu, ministru cultelor și instrucțiunii publice, ca răspuns la telegrama congresiștilor din corpul didactic:

Dlul Mihail Vlădescu

ministru cultelor și instrucțiunii publice

București.

Salut cu o vie bucurie congresul corpului didactic din întreagă țara și vă rog să ară-

tați viile mele simpatii acelora cari sunt chemați a sădi în inimile tinerelor generațiuni simțul datoriei, iubirea de patrie și cultura morală și intelectuală.

Mulțumesc dlui președinte și tuturor membrilor pentru călduroasele lor urări

Carol.

Dl V. V. Maniu, inspectorul învățământului secundar, a fost însărcinat de către dl ministru a duce această telegramă la câte trei secțiuni ale congresului didactic, și anume; secțiunea învățătorilor, (președinte Arjoțeanu); secțiunea institutorilor (președinte C. Teodorescu); secțiunea profesorilor (președinte A. Colorian).

La citirea telegramii, întreaga asistență s'a ridicat în picioare și a acoperit cu urale furtunoase frumoasele cuvinte de încurajare ale iubitului și înțeleptului Suveran.

Serbarea dela Caransebeș.

Încă în 1903 municipalitatea Caransebeșului a decis să ridice o statuie M. Sale Impăratului și Rege, drept amintire de când conșinul militar a fost alipit ori mai bine contopit în comitatele vecine.

Statuia a proiectat-o Fadrusz János, dar n'a mai ajuns s'o facă el, ci elevul său Rollinger Rezső. Ea e gata acum și va fi desvâlțată în ziua de 7 Octomvrie n. înainte de ameză. Pentru acest prilej va sosi la Caransebeș și arhiducele Iosif. Va fi primit cu pompă, și peste tot, se vor aranja cu acest prilej mari serbări. Programul este și întocmit deja. Președinte al comitetului serbarilor e deputatul guvernamental C. Burdia.

Rușinea dela Timișoara.

Presa kossuthistă e cătrănită rău. Propunerea partizanilor acestui partid de a se îndepărta de pe piața Timișorii monumentul Hentzi și orice inscripție »austriacă«, municipalitatea în ședința sa de ieri a respins-o.

»Stălpul de rușine rămâne deci la loc«, — esclama îndurerate ziarele coaliției.

Lângă Coroana de oțel este splendida coroană, care dacă a împodobit capul maiestroasei regine Elisabeta, apoi tot așa, vestită va rămâne pentru totdeauna: a fost atinsă de fruntea poetei, a fost purtată de mama răniților...

În dulapurile celelalte d'asemini numai lucruri scumpe: obiecte de artă primite de M. Sa regele dela armata pe care a comandat-o în luptă și care îi poartă atâta grije în timp de pace; decorații primite dela suveranii Europei; toți i-au conferit cele mai înalte ordine, căci toți trebuie să se simtă onorați dacă insigniile lor sunt purtate d'un suveran care n'a moștenit, ci el și poporul seu și-a făurit coroana; apoi săbii de onoare, este una până și dela Sultanul... Ce ție și jocul vieții: a primit-o pe când biata Românie era vasală și i-s'a dat fericirea s'o poată purta ca — rege... Sunt tronuri și mese, între ele și cel de Adjukvitz care reprezintă marea revistă dela Cotroceni, unde înainte cu zece ani bătrânul nostru monarch Francisc Iosif primise defilarea comandată de singurul rege în viață care a auzit șueratul gloanțelor... Dar mai scumpe inimii românești sunt tablourile de Grigorescu, celebrul pictor care a nemurit pe pânză cele mai

scumpe clipe ale vieții neamului: când vărsă și-roaie de sânge pentru a-și scrie numele în cartea mare a popoarelor! În Pavilionul Regal și în cel al Geniului (ministerul de război) sunt tablouri cari reprezintă, într'adevăr — nu numai lupte decisive și crâncene într'o strălucită epocă națională, dar cari sunt în același timp și mărturii ale geniului nostru artistic.

Vedem apoi manuscripte, desemnuri și picturi de ale M. Sale Reginei. Am stat înduioșat indeosebi înaintea paginelor închinată mamei Sale... O, cum sufletul acesta cu atâta dragoste pentru mamă, a trebuit să îndure lovitura crudă a sorții... să jelească o copilă!

Pe pereți vedem însă portrete de copii, de-orară frumoșe și sănătate: nepoții perechei regale, prinții și princesele române, mângăierea dulce a bătrânețelor unui rege senin și a reginei preuteasă a celor mai înalte sentimente.

Dacă soarta aduce dureri și capetelor încoronate, tot Dumnezeu are grije, să mângăie pe cei greu încercați.

Leandru.

Propunerea a făcut-o și motivat-o Hajdu (oare cum l-a chemat înainte de botezul cu 5 pițule?) Frigyes. Lucru caracteristic însă: l-au întrerupt într'una și ironic. Seiner Ferencz și Kisfaludi (?) Kálmán se rugau ca măcar »în princip« să se hotărăscă înlăturarea monumentului, dar s'a găsit ș'un praticiot, dr. Vértess Adolf (tot Dolfii mai practici!) care să-i combată și să rădă de partidul kossuthist.

Majoritatea a și respins apoi propunerea.

Și iată că presa cu patentă patriotică decrețează orașul drept cuib »schwarz gelb«-ist... Oare se va mai duce Apponyi — cum era vorba — să deschidă acolo expoziția artistică regională? Un Ungur 48-ist n'ar trebui să mai calce între așa cetățeni slabi!

Ultime știri.

Sporirea contingentului armatei. Budapesta, 25 Sept. În cercurile bineinformate se vorbește că ministrul de războiu comun precum și cel honvezesc vor cere sporirea contingentului armatei.

S'a depus coroană pe monumentul dela Kassa și e vorba ca honvezimei să i-se dea artilerie, actualii guvernanți vor fi siliți să voteze însă și sporirea contingentului de recruți și a bugetului militar.

Delegațiunile celor două jumătăți ale monarchiei se vor convoca pe ziua de 25 Noemvrie în Budapesta.

Se scumpesc banii! Conziliul general al băncii austro-ungare va ține Joui ședință în Budapesta. Simțindu-se lipsa de bani pe toate piețele din Europa, se va ridica procentul la 4 1/2. În cercurile financiare se crede că în curând se va mai urca, ș'anume la 5 %.

Marele congres socialist s'a deschis Duminecă în Mannheim (Germania). După deputați Dresbach (Mannheim) și Bebel (Berlin) au rostit vorbiri de binevenire, primite cu mari ovatiuni, congresul a ales prezidenți pe deputați Singer și Dresbach.

Discuția meritorică s'a început Luni. Debaterile vor fi foarte interesante. Delegați din toate părțile Germaniei sunt de față.

Moscova, 24 Septemvre. Cinci bărbați tineri au furat în 20 Septemvre patru sute ruble din un magazin de haine, pentru scopuri revoluționare, dar au fost prinși. În ziua următoare s'a ținut judecată asupra lor. Patru au fost judecați la moarte iar unul la muncă silnică pe întreaga viață. Sentința a fost executată în 22 Septemvre în zori de zi. Unul dintre ei a chemat preotul și s'a împărtășit cu sta taină a cuminecăturii. A rugat apoi pe preotul să spună părinților lui, că a fost sedus de alți tovarăși ai lui, mai bătrâni. La furci a mers tremurând de spaimă. Când a ajuns la locul de perzare, a leșinat. Călăul însă fără milă i-a pus ștreangul în grumazi și l'a sugrumat.

Cei trei trei au suferit moartea cu bărbăție și ultimele lor cuvinte au fost: »Trăiască revoluția!«

Cu patru ore mai târziu, s'a prezentat la poliția din Moscva, tatăl bătrân al fiului care s'a cuminecat, și l-a rugat pe căpitan să elibereze pe fiul său, când însă i-s'a spus că fiul lui nu e între cei vii, a căzut frânt și-a murit.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORICE ECONOMIE.

o o o o ,,Ciururi-Kalmár" adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoi. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69

Congresul internațional al proprietății literare.

București, 21 Sep.

Ședința congresului s'a deschis la orele 11 și jumătate, sub președința dlui Alex. Xenopol, profesor universitar la facultatea din Iași asistat de domnii Mihail Vlădescu, ministru de instrucție și Dim. Greceanu, ministru de justiție.

Telegramele: Înainte de a se începe discursurile au fost expediate mai multe telegrame.

Regelui și reginei li-s'a expedit următoarea telegramă:

Asociația literară și artistică internațională întrunită în congresul dela Ateneul român, adresează respectuase omagii Majestății Sale Regelui României, — a cărei glorioasă aniversare e fericită să o serbeze, — și Măriei Sale Reginei, suverana literaturii și artei care în 1882, la congresul din Roma, a binevoit să accepte titlul de membră de onoare a Asociației.

Xenopol, Mailliard.

Dl Mihail Vlădescu, ministru de instrucție luând cel dintâiu cuvântul, salută pe congresiști și spune că acest congres, ținut în aceste momente în capitala țării românești, e ca un omagiu pe care-l aduce străinătatea suveranului României.

După câteva cuvinte elogioase la adresa reginei Elisabeta, »prima scriitoare a României după cum e și prima artistă«, ministrul instrucției arată că se simte foarte fericit, că primul congres internațional întrunit la București e acela al proprietății artistice și literare.

Respectul muncii e cea mai frumoasă cucerire a civilizației moderne. Vorbind despre protecția literaturii, ministrul a arătat că și noi avem o legislație, deși cam veche, din 1863, dar care garantează dreptul de proprietate literară și artistică.

Cunoaștem legislațiile cari au adus conferința din Berna. Am onoare a vă anunța, că împreună cu dl ministru de justiție am numit o comisiune care să studieze un proiect de lege în conformitate cu stipulațiile dela Berna.

Dl Vlădescu termină felicitând pe membrii asociației internaționale de literatură și artă, pentru opera lor de până acum.

Dl Dim. Greceanu, ministru de justiție, spune că opera congresului dela Berna, este datorită membrilor veniți în România.

El va face tot posibilul ca comisiunea aleasă, în vederea unei noi legislații, să-și accelereze lucrările. Vorbind despre importanța protejării protecției literaturii artistice dl Greceanu spune, că legea votată asupra brevetelor de invențiuni e un început al protecției literare.

Vorbind de modestele progrese realizate de România, în ultimii patruzeci de ani, ministrul spune congresiștilor că au acum prilejul să ne cunoască și să ne aprecieze în justă valoare.

Cuvântările au fost ținute în limba franceză.

Salutul primarului. Dl Alex. Ciurcu primul ajutor de primar, a ținut următoarea cuvântare:

Domnilor și doamnelor.

În numele orașului București pe care în

lipsa dlui Mihail Cantacuzino am onoarea să-l reprezint, vă urez bună venire.

Orașul nostru e mândru de a adăposti în acest moment atâtea celebrități mondiale, un număr așa însemnat de reprezentanți ai științei, ai literaturii și ai artelor, care și-au dat întâlnire în cetatea noastră la o epocă care ni-e scumpă, fiindcă sărbătorim un îndoit jubileu național.

Ne simțim cu atât mai fericiți de a vedea adunați aici pe partizanii alinați ai tuturor manifestațiilor unui spirit superior, cu cât nu e așa de mult de când situația exactă a orașului nostru pe harta Europei nu era prea cunoscută în Occident și că ni-se întâmplă să primim scrisori ale căror adrese ne invederău că se confundă câte odată Bucureștiul cu Bukhara.

Compatrioții mei erau mândriți și atribuiău aceasta lipsei de cunoștințe geografice ale acelor amabili corespondenți, fără a-și zice că vina era mai de grabă a noastră, cari nu ne făcusem încă destul de cunoscuți.

Cât s'au schimbat timpurile și cât sunt de fericit de a o constata aici!

Am călcat voinicește pe drumul progresului, spre a întrebuiți o locuțiune populară, și o zic aceasta mai ales pentru aceia dintre compatrioții mei, cari n'au trecut încă, ca mine, vai! vârsta de cincizeci de ani. Progresele realizate într'un așa scurt spațiu de timp sunt opera generațiunii trecute și a celei care se duce. Să le aducem aici un tribut de recunoștință. Să mulțumim bărbaților cari și-au închinat viața progresului și prosperității națiunii. Să slujească de pildă tineretului nostru în care națiunea română pune mari speranțe.

Iar voi, oaspeți iluștri, moștenitori ai unei bătrâne civilizațiuni, constatând starea actuală a progresului nostru, vă rog să țineți seamă de împrejurări, vă rog să nu luați ca punct de asemănare starea înfloritoare a țărilor voastre. Ci măsurați distanța pe care am parcurs-o și vremea cât am pus pentru aceasta și atunci, în loc de a fi surprinși de imperfecțiunile ce fără îndoială veți întâlni la noi, mirați-vă mai de grabă de a nu găsi mai multe.

Judecați ca la toate cursele de întrecere, concurenții pornesc de obicei din același punct și în același moment, pe când noi, Români, în goana după progres, am plecat și cu mult mai târziu și dintr'un punct cu mult mai depărtat decât concurenții noștri.

Cred că ne aflăm pe cale bună și cinstea pe care ne-o face în acest moment lumea literelor și a artelor, cum și simpatiile cu cari, dnilor și dnelor, însoțiți eforturile micului nostru popor, sunt pentru noi o îmbărbătare prețioasă, un nou îmbold care ne va ajuta să ajungem la țintă.

În numele orașului București vă mulțumesc, dnilor și dnelor și pentru această cinste și pentru simpatiile voastre.

Dl Al. Xenopol, președintele congresului, a ținut o magistrală cuvântare, atingând toate domeniile gândirii omenești.

— Luptăm nu pentru o clasă — a zis d-sa — ci pentru un principiu, a cărui întonare e pentru binele tuturor.

În urmă d-sa a declarat congresul deschis.

Dl Georges Mailliard a relevat declarațiile d-lor ministrii de justiție și culte ai României, d-sa a arătat importanța acestor declarații.

Dl dr. St. C. Hepites a ținut următoarea cuvântare:

*Domnule președinte,
Domnilor,*

Academia română, în numele căreia, în absența președintelui ei, reținut la Sinaia prin îndatoririle sale, îmi revine mie onoarea de a ocupa acest loc, este foarte fericită de a saluta la București congresul asociației literare și artistice internaționale, asociație compusă din ilustre personalități venite în mare număr din toate părțile Europei pentru binele comun.

Pot să vă asigur, domnilor, că Academia Română vede cu mult interes și simpatie eforturile pe cari le face asociația d-voastre, pentru realizarea scopului pe care-l urmărește cu atâta loială perseveranță.

Dorindu-vă deci să fiți bine veniți în orașul păstorului Bucur, astăzi capitala unui regat, care iubește și onorează științele, literaturile și artele, vă urez ca savantele d-voastre deliberări să fie încoronate de succesul cel mai strălucit.

Dl Alex. Chaumat, delegatul ministrului de justiție al Franței, analizând legislația română relativ la proprietatea literară și artistică, spune că aceasta e cunoscută în străinătate prin studiile d-lor Const. Hamangiu și Jean Ghica publicate în diferite reviste franceze.

Mai vorbesc dl deputat Guberman din Belgia, Henri Morel, director al biroului internațional de proprietate literară din Berna; Albert Oterieth, care vorbește în limba germană.

Dl Castori profesor la facultatea de drept a universității din Padua, ține o caldă și entuziastă cuvântare, des întreruptă de aplauze.

Suntem aci, ca să găsim eminenti colaboratori pentru a traduce în lege ceea ce a stabilit convenția din Berna.

Dl primar a fost prea modest, vorbind de starea în care se află azi România. Toți cei cari am venit aci, am constatat că sămânța a căzut pe un pământ bun, și că acum se culege o splendidă recoltă.

De două zile, de când sunt aci, am avut ocazia să văd, că înțeleg limba românească, fără să o fi învățat vreodată. Nu numai tradiția neamurilor noastre e aceeași, dar chiar și limbile se aseamănă.

Și acei ce încep să se înțeleagă, încep să se și iubească.

Salut spiritul român, în numele spiritului latin.

Aradanii la Expoziție.

După cum avizasem, Luni înainte de prânz am vizitat expoziția. După prânz o parte însemnată a aflat de bine să facă vizite la mai mulți bărbați de valoare precum sunt domnii: N. Iorga, G. Coșbuc A. Vlahuță, Delavrancea și dr. C. A. Popovici. E doară și o îndatorire a tuturor Românilor, cari vin la expoziție să nu întrelase ocazia de a cerceta și pe apostolii noștri, cari prin scrierile lor au contribuit mult la regenerarea obidului nostru neam, am fost norocoși a găsi acasă pe d-nii N. Iorga și dr. A. C. Popovici. Ambii s'au întreținut foarte amabil cu noi. Dl N. Iorga ne dăse îndrumări cu privire la vizitarea orașului. În următoarea zi am și executat aceste îndrumări, dar numai în parte, din motive neatârâte de noi. La plecare distribuise între cei de față — doisprezece la număr — cărți de ale d-niilor sale. Toți ne-am depărtat cu inima veselă, mândri c'am putut intra în casa unui bărbat atât de distințit ca dl N. Iorga, care este într'adevăr fala neamului românesc. Tot așa de bine am fost primiți și în casa dlui dr. A. C. Popovici, atât de bine cunoscut la noi, deja de pe timpul Replicii.

Seara am plecat la Arenele-romane unde am

fost însoțiți de dnii Luca Rusu, Ioan Scurtu și Ilarie Chendi.

Ziua de Marți 5 Septembrie a fost pentru noi o zi de rară serbătoare. Frații macedoneni conduși de mai mulți profesori ne-au cercetat la locuința noastră din Seminarul Nifon. Era înălțator, un vis tainic neîmplinit, văzând cu câtă dragoste se îmbrățișau frații din o țară robită cu frații în suferință. La dorința generală ca un act de eternizare ne-am fotografiat cu toții împreună cu dl director și alți profesori ai Seminarului Nifon și cu deputatul Stefan C. Pop.

Am plecat apoi la vizitarea orașului. Fiind însă tot în aceia zi și congresul băncilor populare câți-va am luat parte la ședințele acestui congres. Noi, partea mai mare, sub conducerea dlui Luca Rusu am vizitat Metropolia, Camera deputaților, Spitalul Brancoveanu, Halele, biserica Domnița Balașa, Palatul justiției, Palatul poștelor, Ateneul Român, Palatul Regal, Universitatea, Academia, etc.

Tot în această zi dl deputat dr. Stefan C. Pop, întovărășit de câți-va excursioniști a făcut vizită primarului orașului și dlui dr. Istrati, mulțumindu-le pentru afabili primire și dragostea, ce-au manifestat-o față de noi. După prânz iarăș la expoziție.

Miercuri dimineața au plecat la Constanța sub conducerea dlui Sever Bocu, rămânând în capitală numai câți-va inși între cari și scriitorul acestor rânduri.

Reîntoarcerea acasă.

Vineri dimineața cu trenul de 7 ne-am reîntors acasă pe la Predeal ducând cu noi cele mai dulci suveniri. La Sinaia ne-am oprit, și-am cercetat acele frumoase locuri, ce-au inspirat pe regina poetă Carmen Sylva. Cercetat-am mănăstirea călugărilor de acolo, locuința cea veche a părechii regale, unde se păstrează lucruri scumpe și folositoare. Și acoperiți, cu șială, ca la sfânta biserică ne-am cucernicit de castelul Peleş care este locul de adăpostire a celui mai popular și mai iubit domnitor. Am cercetat cu deamănuntul toate părțile din jurul castelului. N'am avut însă fericirea să zărim măcar pe un minut nici pe regele nici pe regina.

Sara cu trenul am plecat spre Brașov. Și când la Predeal am trecut granița, o tăcere adâncă domnia în departamentul unde ne găseam noi. Auziam numai șgomotul roatelor vagoanelor și găzaitul greu al locomotivei. Toți eram cuprinși de același simțământ; apropierea de pământ unde cerul nu-i atât de senin, nici luna atât de zimbitoare, unde soarele nu-și răspândește cu atâta căldură razele sale și unde licăirea stelelor par mai înduioșată.

O parte s'a oprit la Brașov să fie de față la ședințele «Asociațiunii», alții au grăbit acasă, să încălzească inimile cu povestirea despre cele văzute în libera Românie. P.

Știri dela Expoziție.

Mare foc la expoziție. Mercuri sara la orele 7, când mai multă lume se plimba pe aleele din expoziție, izbucnirea unui groaznic foc ne-a umplut inima de înfiorare.

Din oraș privind la cerul înroșit de limbi mari de foc se părea, că întreaga expoziție a luat flacări. Să și răspândească grabnic vestea, că arde pavilionul austriac, cel mai frumos pavilion. Dacă se întâmplă acest desastru, pavilionul maghiar, ce-i în vecinătatea celui austriac, n'ar fi scăpat de flăcările mistuitoare.

A ars însă numai Watter-Schutt-ul, toboganul, apoi pavilionul fabricii de șampanie Müller, un mic chiosc, unde se vindeau medalii. Vântul bălând în partea contrară dela expoziție, altă nenorocire a fost evitată. La orele 8 și un sfert după o muncă titanică din partea pompierilor a fost localizat.

Se presupune, că el la mijloc un act de răsunare din partea antreprenorilor americani, fiindcă comisariatul expoziției i-a prins făcând mai multe pungășii, și pe cari au voit să-i dea pe mâna parchetului, dar au fost grațiați în urma intervenției konzulului american.

La moment au fost arestați toți cari lucrau la Watter-Schutt în timpul izbucnirii focului.

M. Sale regelui s'a trimis o depeșă despre cele întâmplate.

Din România.

Congres. Marți dimineața s'a deschis în sala »Teatrului Național« Congresul băncilor populare și cooperativelor sătești din România.

Sala »Teatrului Național«, feric iluminată, avea un aspect impunător. Parterul, logile și galeria sunt înșesate de delegații băncilor populare, între cari mulți preoți.

La orele 9 jum. congresul se deschide sub președinția d-lui D. Nenișescu.

Dl D. Nenișescu dă citire telegramii pe care biuroul congresului a trimis-o M. S. Regelui :

Sire,

»Patru mii delegați ai băncilor populare și cooperativelor sătești întruniți în Capitală din tot cuprinsul țării pentru a lua parte la cel de al treilea al lor congres, precum și membrii casei lor centrale, îndreptăm azi ca în totdeauna în-tâiul nostru gând către M. Voastră drept semn al dragostei, credinței și recunoștinței noastre.

»In acest al 40-lea an al vrednicei domnii a M. V. domnie care va fi în vechi voastră de neamul românesc privim cărmuirea M. Voastră de mândrie, iar viitorul țării și al neamului cu cea mai desă-vârșită încredere.

- »Să trăiți Sire,
- »Să trăiască M. Sa Regina.
- »Să trăiască A. S. R. Principele Ferdinand.
- »Să trăiască A. S. R. Principesa Maria.
- »Să trăiască Dinastia.

Președ. congresului D. Nenișescu.

Telegrama este acoperită cu urale.

Dl președinte mai dă citire unei telegrami a d-lui Take Ionescu, ministru de finance, care neputând lua parte la congres, urează spor la muncă congresiștilor.

Se trimit telegrami d-lor Take Ionescu și Em. Costinescu, președintele consiliului de administrație și ministru de finanțe sub care s'a votat legea Băncilor populare.

Dl președinte relevă ajutorul pe care instituția Băncilor populare a avut-o în totdeauna din partea d-lui Ioan Lahovary, ministru domeniilor, care se află de față.

Dl ministru de domenii, luând cuvântul, salută pe congresiști în numele guvernului. Adunarea de față este încă un semn al progresului săvârșit de țeară în cei 40 de ani de domnie glorioasă domnie ai M. S. Regelui.

Instituția Băncilor populare este încă la început, e mică și modestă, dar în curând va fi o operă măreață care va înălța și va îmbogăți țeara. (Apl.)

Termină, constatând că poporul nostru și blând nu cunoaște urile cari sfășie alte popoare. In casa românească să fie în tot deauna pace și concordie. (Aplause).

Urează congresiștilor bună-venire în numele guvernului. (Aplause).

D. I. G. Duca, directorul general al Casei centrale, a ținut apoi conferința sa despre »Mersul general al Băncilor populare și cooperativelor sătești«, arătând lipsurile de cari sufăr aceste instituțiuni, greutățile pe cari le au de învins, și schișând, în linii generale, programul pentru viitor al activității lor.

Apoi a urmat conferința d-lui Vintilă I. C. Brătianu, membru în consiliul de administrație al Casei centrale, despre »Obștiile sătești pentru arendare de moși«. D-sa a arătat progresul făcut de obști, condițiunile în cari s'au dezvoltat, neajunsurile semnalate, și câteva directive de îmbunătățire pentru viitor.

Banchet. Primăria capitalei a dat Duminecă seara un mare banchet în palatul Ministerului de externe în onoarea solului Romei, dl conte de San Martino e Valperga.

La acest banchet au fost invitați afară de dnii ministrii, de membrii consiliului comunal și de reprezentanții presei :

Vicarul Sfintei Metropolii : ministru Italiei și ministru României la Roma; președintele senatului; președintele Camerei deputaților; primii-președinți dela Curtea de apel din București și Trib. Ilfov; procurorul general; domnii Dimitrie Sturdza și P. P. Carp; președintele Academiei Române; directorul Universității; comisarul general al Expoziției; secretarul general al Expozi-

ției; secretarul general al Ministerului de externe; primul secretar al Legațiunii italiene: dl A. Xenopol, președinte Congresului literar internațional; dl Mailard președintele Asociațiunii Internaționale a proprietății literare; dl Camille Flammarion; dl C. Disescu; dl Gr. Tocilescu; dl Leo Claretie; comandantul Pieței; Prefectul Poliției; prefectul de Ilfov; președintele societății de binefacere italiană; președintele școlii italiene.

Doamna Elena Teodorini și-a redeschis cursul său de cânt, operă și punere în scenă.

Persoanele doritoare să se înscrie în vor adresa direct ilustrei maestre, str. Romană, 91.

Instalația cursului chiar este un templu al artei, căci aci sunt expuse suvenirile artistice ale divei, precum și autografele Suveranilor din țările străine unde a cules neperitori lauri.

Sosirea lui Flammarion în București. Celebru astronom a sosit în Capitală Luni cu expresul de Ostanda, la orele 11.40 a. m.

Pe peronul gării de nord erau numeroși membri români ai Societății astronomice din Franța, printre cari citez pe domnii: general Vasiliu Năsturel, general G. Ionescu, Str. C. Heper, directorul institutului meteorologic, B. V. Vermont, colonel Cătuneanu, maior C. Scia etc.

La scoborrea din tren dl C. Disescu a avut bună venire domnului Camille Flammarion, care a răspuns prin câteva cuvinte amabile, arătând că se simte foarte fericit călcând pe pământul României.

Dl Camille Flammarion a venit însoțit de doamna și de dl Pinson, important membru al societății astronomice din Franța, și de d-ra Renaudat, care e trimisă la București de mai multe ziare americane, în calitate de corespondentă.

Marele savant e un bărbat de statură mică, cu un cap de leu. O frunte mare și gânditoare; umbrită de un păr bogat, dat mai mult pe spate, o față deschisă și prietenoasă, încadrată de o barbă mică pătrată.

Folosindu-ne de acest prilej, să dăm și câteva notițe biografice asupra dlui Flammarion.

Celebru astronom francez s'a născut la Montigny-le-Roi (Haute-Marne) în 1842. La 1858 a fost ales observator din Paris, în calitate de elev al observatorului din patru ani a făcut parte din biroul de longitudini.

În 1862 a părăsit observatorul și a scris Pluralitatea lumilor.

Puțin după asta începu să scrie cronici foarte gustate la ziarul Le Siècle, ținând în același timp o serie de conferințe populare asupra astronomiei. În 1868 organizează mai multe excursii cu balonul, care-i dădură prilejul nu numai să facă studii științifice, dar să scrie și de astă-dată o serie de schițe literare: Călătorii în balon.

Pentru Astronomia populară, publicată în 1880, Academia franceză i-a decernat cel mai mare premiu.

Printre alte lucrări de știință pură, astronomia îi datorește o importantă lucrare asupra rotației corpurilor terestre.

La expoziție!

Expoziția națională din București și primirea ce li se face acolo Românilor de peste hotare, este înălțătoare de suflet. In viața sa numai odată are omul prilej să vadă așa lucruri mărețe.

S'au și dus să le vadă mulți Români din părțile noastre, cărturari mai ales.

Ar fi însă dorit să se ducă și țărani, plugari de prețuțindeni. Anume, în luna lui Octomvrie, când au mai isprăvit cu lucrul și în București e încă vreme frumoasă.

Aceia cari se înlesnesc și pot cheltui pentru acest scop 15 fl. (30 coroane), să se înștiințeze la Redacția Tribunei, trimițând 4 fl. (din cei 15 fl. cât va costa drumul, dus și întors). Plecarea ar fi cam la 8/21 Octomvrie.

Apelul acesta sună de altfel tuturor Românilor, îndeosebi preoților și învățătorilor. Cei cari doresc a lua parte, să grăbească a-și scoate paseport. Deslușiri dă redacția noastră.

NOUTĂȚI.

ARAD, 25 Septembrie 1906.

— **Prezident al Tablei Regești din Oradia**, în locul decedatului Savel, după se anunță, e vorba să fie numit baronul Szentkereszty Zsigmond, cunoscut și Românilor, deoarece Zsigmond a fost prezident al curții cu jurați care a osândit pe membrii comitetului național în procesul *Memorandului*, după cum a prezidat și alte desbateri ale proceselor intentate atâtor publiciști români.

— **Coadă de topor.** Articolul apărut întâiu în »Budapester Tagblatt« prin care dl Burdia aduce învinuiri cum nici Moldován Gergely nu și-a permis să formuleze la adresa bisericii și tuturor instituțiilor românești, — face acum ocol prin toate ziarele maghiare. Alături l-a publicat »Temesvári Hírlap«, eri »Aradi Közlöny«.

Și iată-l și pe dl Burdia ce n'a visat: scriitor maghiar... Când s'o vedeă și fișpan — căci de aceea a subscris articolele reprobate de toți Români naționaliști — o să se creadă pe altă lume.

— **Trei zeci concurenți s'au înștiințat până acuma** pentru postul de fibirău în M.-Radna rămas vacant prin retragerea la penzie alui Péczy Elek, pașa de până acum.

— **Englezi în Budapesta.** De trei zile presa maghiară e plină cu amănute despre distracțiile ce guvernul a procurat unui grup de Englezi, membri ai clubului Eighty. Nu-i vorbă are Budapesta destule case și cluburi unde se poate petrece și locuri de escuziuni frumoase d'asemeni. Dacă ar veni însă Englezii și printre naționalități, nu știu dacă ar mai aduce laude liberalismului maghiar!

— **Panamisti.** Chiar ziarele guvernamentale aduc știrea că îndată ce se deschide parlamentul, se va numi o comisie care să ancheteze afacerea pădurile cumpărate de compania Grödel, cumpărări foarte păgubitoare pentru stat, dar cu atâtă mai folositoare fraților Grödel.

Ziarele maghiare locale spun, că e vorba nu numai de pădurile din Ardeal, dar și de cele din comitatul Aradului și Temișului, unde s'au comis furturi și înșelăciuni ne mai pomenite.

— **Sic transit...** Ziarele maghiare aduc știrea că o parte însemnată, 173 membri ai fostului club liberal, de unde se conducea odată țara, are de gând să se constituie în cerc social, un fel de casină. Membri marcanți ai cercului ar fi contele Tisza, foștii miniștri Lukács și Hieronymi, apoi Kautz Gyula, Falk Miksa, Heltai Ferencz și alte foste somități ale fostului partid liberal. La 11 Octombrie au de gând să țină adunarea constituantă.

— **Pasageri.** E îngrozitor și de inimă sfășietor, că cei mai mulți pasageri, ce călătoresc pe căile ferate ungare, sunt emigranți, cari pleacă în America. Mai la fieștecare gară auzi bocetele unei soții credincioase, care cu un copil în brațe și cu alții alături de ea, zdrențoși îmbrăcați, privesc la bunul lor părinte cum îi părăsește și se duce să le câștige pâinea de toate zilele, acolo de unde nu mai are nici nădejde să se reîntoarcă.

La alte gări vezi câte un moșneag cu ochii muiați de lacrimi, privind cum copilul său, spriginul bătrâneții sale, se duce să muncească pentru susținerea vieții sale în străini, căci aici în dulcea lui patrie, brațele lui vâjnoase n'au nici o tărie, n'au nici un preț.

Dar oare, când se va împiedeca acest rău?!

— **Popa Tanda**, admirabila nuvelă a dlui Ioan Slavici află loc în coloanele nrului ultim din ziarul maghiar »A hét«.

— **D'ale geșeftarilor Grödel.** Privitor la alt geșeft pe care era să-l facă frații Grödel, se mai scrie:

Daranyi Ignác, ministrul de agricultură, a dat aprobare universității săsești ca să vândă lemnul din o parte a pădurii de pe valea Lotrului, această parte a pădurii este concesionată spre exploatare pe 22 de ani.

Ministrul de agricultură, a publicat licitație pe 29 Noiembrie la 10 ore înainte de amiază, în sala universității săsești din Sibiu.

Această cantitate de lemne, a voit să și-o însușiască oligarhul negoțului de păduri din Ardeal, firma Grödel.

Pe vremuri pentru toate pădurile de pe valea Lotrului, Grödel promitea zece milioane, iar acuma prețul de licitație pentru 14.386 jugăre e de cincisprezece milioane coroane.

E ciudat — dar de înțeles — că firma Grödel acum dă mai mult pe o parte, ca pe vremuri pentru pădurea întreagă, fiindcă acuma promite cu 100% mai mult pe o parte, ca mai de mult pe întreaga pădure. Acum promit pentru aceste 14.000 jugăre 20 milioane de coroane, iar mai demult cam pe 36.000 jugăre promiteau 10 mil. coroane.

Presa dase însă alarmă din vreme și guvernul lui Fejérváry a căzut și el în ajun de a se încheia învoiala, căci era vorba ca lemnul din acele păduri să se vândă din mână, cum se zice, adică fără licitație.

Unse bine, frații Grödel, toate roțile.

— **Convocare.** Adunarea cercuală ordinară a despărțământului VI. (Sebeș) al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« în anul acesta se va ține în comuna Lomán în 7 Octombrie n. a. c. Sebeș, la 18 Sept. 1906. *Comitetul despărțământului: Sergiu Medean, director-protopresbiter; Gratar, secretar.*

— **Grindină pustiitoare.** O nenorocire mare i-a ajuns pe locuitorii dela Podgorie. Ieri după prânz la orele 7 a căzut timp de o oră o grindină, mare cât nucile și a nimicuit cu desăvârșire toate viile. În deosebi în Miniș pagubele sunt enorme.

— **F. A. Degan**, sub acest titlu dl Degan, fostul conducător al firmei Pascu a deschis prăvălie proprie, import de cafea, tea și alte coloniale, în Fiume. Sfătuim pe toți Români să-l sprijinească, fiind nu numai un comerçant onest, dar și un Român, bun, care a ajutat și ajută pe toți Români cari trec ori ajung pela Fiume.

— **Necrolog.** Subscriși cu inima frântă de durere anunță trecerea din viață a iubitului soț și tată, a dlui *Demetriu Marcu*, paroch gr.-or. român în Birchiș, fost inspector de școală, asesor conzistorial și asesor la scaunul protopopesc, întâmplată la orele 2 p. m. a zilei 7/20 Sep. 1906 în etate de 68 ani și în anul 47 al căsătoriei sale, după providerea cu sfta cuminecătură. În mormântarea a fost la orele 10 a. m. a zilei 10/23 Sept. 1906 în Birchiș. — Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Văd. *Demetriu Marcu* născută *Cociuba*, ca soție; *dr. Romulus Marcu*, medic în Cluj, ca fiu.

— **Cea mai plăcută alifie** pentru înfrumșetarea feței damelor, care cu tot dreptul poartă atributul de »neîntrecut«, e fără îndoială vestita alifie *Crema Cornelia* a lui *Leszkóvácz*, care e înfrumșetarea feței damelor de pe întregul rotogol al pământului. Cel mai sigur mijloc contra pistruilor de pe obraji și delăturarea bibircelor. *Crema Cornelia* se folosește nu numai la obraji, ci ea netezește și albește și pielea grumazului, a umerilor și a mânelor, dându-le o fineță deosebită.

— **In exclusiva magazină a fabricii de pânuri au sosit noutățile de toamnă.** O întreagă uniformă de haine bărbătești 3 metri pânură de lână fl. 3.90, 4.45, 5.40, 6.60, 7.95.

În provincia trimitem mustre. Pentru un pardesiu ori palton 2.20 cmt. fl. 6.60—7.50.

Peptare după moda franceză în prețurile cele mai convenabile.

Pentru copii se capătă remășițe. Cu stimă: **Leichner és Fleischer** magazinul fabricii de pânuri în Arad, Szabadságtér 17.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacâmuri de argint. Oroloage de buzunare de aur, argint și oțel. Un departament separat se găsește fabricațiuni de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrásy nr. 22.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în Tipografia Arhidiecezană și se află de vânzare la autor, în Sibiu: *Cuvântări ocazionale de Mateiu Voileanu*, asesor conzistorial. Volumul 135 p. Preț 2 cor.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichin.

Mamele lăptătoare

se simțesc adese de tot obosite în timpul, când au mai mare lipsă de puteri și de sănătate, ca să-și poată împlini datorințele de mamă. În urmare mai ales dinsele află mijlocul neîntrecut de nutrire și întărire în *Emulsiunea lui Scott*. Pregătită din oleu de ficat de știucă cu staus de var de acid fosforic și natron, necondiționat că e bună, foarte ușor de mistuit, aduce apetit, și astfel pentru mamele tinere e mai bună decât oricare alt mijloc. Cu ajutorul *Emulsiunii lui Scott* înceată slăbiciunea și prindem iute plăcere de viață. *Emulsiunea lui Scott* are efect cu mult mai mare și e mai de primit, decât oleul de ficat de știucă. (1)

Semnul, că *Emulsiunea lui Scott* e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár«

BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original G. 2.50

Se află în fie-care apotecă.

Postul de medic

comunal din Ciacova, la care aparține și comuna Petromani, situată la câțiva (3) chilometari depărtare, este vacant, pentru ocuparea căruia s'a scris concurs cu termenul expirării de 2 Octombrie a. c. Salar cum se cade și venite conziderabile. Este dorința Românilor de aici să aibă un Român.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minorităților, Strada Weitzer Nr. 2 și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

(Blaschka) Balassa Ernőné.

Numai până la 1 Octombrie!

ARAD, piața Boczko

În o hală de proiecțiune, construită anume spre acest scop și provăzută cu cel mai mare confort posibil. — Cea mai însemnată întreprindere de acest gen, prin un locomobil-dinamo propriu cu vapor, iluminată electric grandios:

Electro-Bioscopul lui Lifka
(Cinematograf perfecționat)

TEATRU

pentru fotografii vii în cea mai mare perfecțiune. Distins cu »Premiul cel mare« la expoziția universală din Paris 1900 și Saint-Louis 1904. — Prezentat pretutindenea cu cel mai mare succes.

Tot a doua zi program de tot nou. ... ..

... .. Schimbări de program rezervate.

Reprezentanțiile zilnic la 7, 8 și 9 ore seara; în Dumineci și sărbători la 4, 5, 6, 7, 8, 9 și 10 ore seara.

PREȚUL LOCURILOR:

Locul I. 80 fil., locul II. 60 fil., locul III. 30 fil. Copiii sub 10 ani plătesc jumătate din preț. Copii și soldații dela sergent în jos la locul III. 20 fil.

Programe gratis.

Cu distinsă stimă

ERNESTINA LIFKA,
proprietară.

Nou atelier de modă pentru pălării de dame

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public. că am deschis

atelier de modă pentru pălării de dame

în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

În magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele eşite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformă și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincie le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire.

AMTMANN ANNA

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

P. T.

Avem onoare a anunța prea on. public și mult stimaților noștri mușterii, că din cauza mării chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o de mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz,

în strada József főherczeg nr. 11 casa MÜLLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin, ca cel de până acum, suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră clientelă cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea onor. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă

Kilényi C. és Tsa

„La plumbul vânător” — József főherczeg-ut nr. 11.

FISCHER KÁROLY

fabricant de funii, țesături, de site și saltele de sîrmă.

Arad, József főherczeg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sîrmă ca: țesături de sîrmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Bachler. Pregătește țesături de mază și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sîrmă cu ramă de fier pentru scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintel la locomotive, mori și cosuri de fabrici. Somiere elastic de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurintei de a se ținea curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — — cu prețuri din cele mai moderate

Raderea de prisos!

Cine voește se economisească banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL”

sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu căre se poate rade de 30 de ori, 2-40 Cor. În provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit. Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL” Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor da concesiuine. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

e „RASOLIN”-ui
foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. în provincie 2-50 Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL” Vegyipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12
Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

CIMBALMĂ

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta „Școala” de cimbalnă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cimbalnă și de muzice

M a k ó (casa proprie).

Lădițe de 5 kigr. pentru expedarea strugurilor

Schele pe cari se așază struguri și poame și

Șusorei de lemn pentru pachetări

mai estin se pot procura dela firma

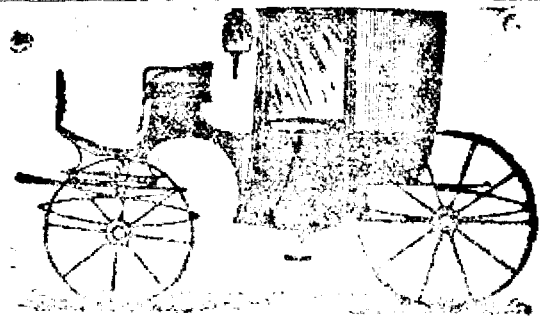
Munk R. és Társa

fabricant de lemne

în CARANSEBES.

Favor de transport.

● În mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nr. telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, săni, etc. etc.) .. ..

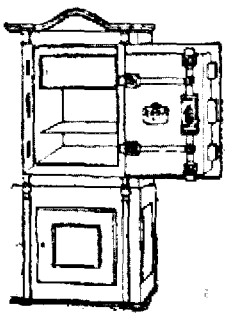
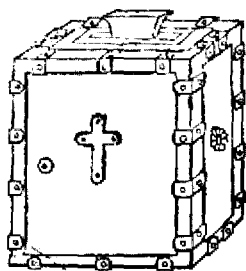
Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Fabrică de casse de bani și tresore a lui
GELLÉRI ÉS SCHULLER
Budapest, VII., Dob-u. 63.

Se fabrică: casse de bani scutite de foc și spargerii paxe de bani pentru biserici, dulapuri

(scrine) pentru biblioteci și păstrarea documentelor, pentru matriculanți, odăi și scrine cu pereți îmbrăcați în oțel.

Mare magazin permanent
Catalog gratis și franco.

Onor. Public!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am în atelierul meu din

Temesvár-Józsefváros
Bonnáz-utca Nro. 18
MARE DEPOZIT

de mașini de cusut, biciclete și biciclete cu motor

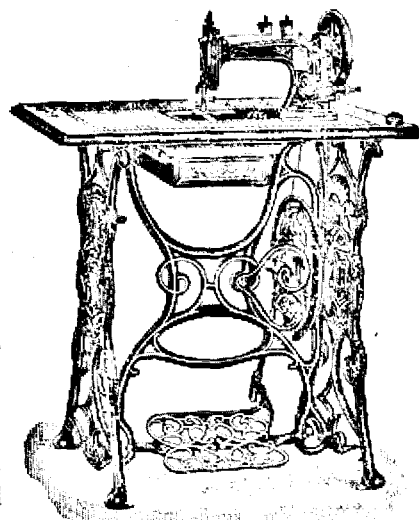
de cea mai bună calitate și cu prețurile cele mai moderate. — Mai departe atrag atențiunea on. public asupra

lucrătoarei mele,

în care se reparază de măestră specialiști tot felul de mașinării punctual și foarte ieftin.

Cu stimă:

WALLACHY ÁRPAD, mașinist.

Mare magazin de specialități din Paris.

Mare magazin de specialități din Paris.

NOU

Aduc la cunoștința On. public, că
am deschis mare deposit

de instrumente medicale, legători, pentru vătămări, fâșii de legat pânțele, suspensorii, precum și articli optici, ca: ocheanuri pentru teatru și tabere .. .. militare și tot felul de ochielari .. ..

în **ARAD**, piața **Andrássy Nr. 22.**

Se roagă pentru binevoitorul sprijin cu stima:

Deutsch Mihály.

NOU

Mare magazin de specialități din Paris.

Mare magazin de specialități din Paris.

ROSTÉLY GYÖRGY urma-
sul lui **ZISKA J.**

Fondat
în 1872

mare fabrică de măsuri metrice de greutate

Fondat
în 1872

în **BUDAPESTA, VI., Eötvös-utca 51.**

(In fața cu gara de Nord. Comunicație
cu trenul electric din toate părțile.)

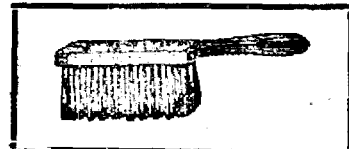

PREGĂTEȘTE
instrumente pentru fauri, măsuri pentru
cereale și de păduri.

Liferantul de cereale și a bursei de efecte din Budapesta.

Renovări efeptuese prompt
și cu prețuri eftine.

Correspondența in
limba maghiară și
germană.

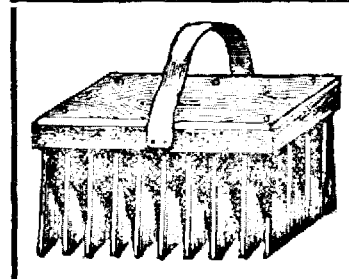
Distinsă la expoziția
millenară în 1896.

Fabrică de perii a lui
Oblát Lajos

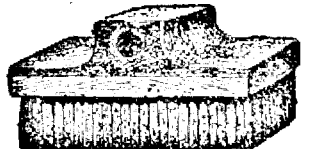
Budapest, VII., Damjanich-utca 7.

Fabrichează tot felul de perii, precum: de oțel,
aramă și din coame de rimători.

Correspondență in
limba maghiară,
germană și fran-
ceză.

TELEFON 39-01.
Catalog
gratis și franco.

Câștig lateral
ușor și splendid.

Pentru familii și dame.

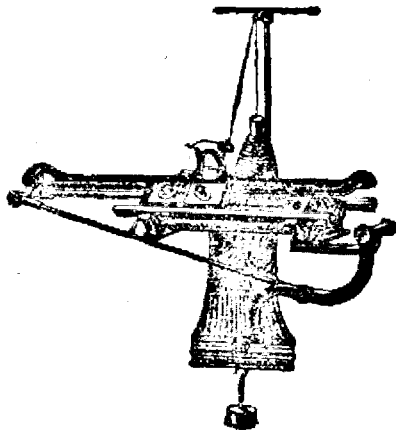
Nici la o casă să nu lipsească
originala mașină de
împletit „**STYRIA**“.

Preț-curenturi gratis.

Condițiuni avantajoase de plătire!

Reprezentanța executivă pentru Ungaria:

FÖGL J. L.
BUDAPEST, VI., CSENGERI-UTCZA 54.

Colorator de sticlă

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efeptuire lucrări artis-
tice. — Mustre trimit gratis și franco.
La dorință călătoresc și la fața locu-
lui pe spesele mele.

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui

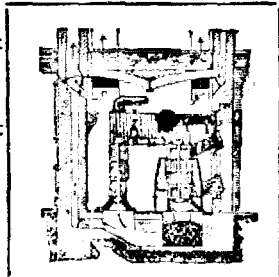
KOCH JENŐ

Budapest, V., **Báthory-utca 9.**

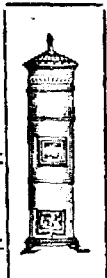
Primește aranjamete pentru încălzirea cu aer
a castelelor, caselor de familii, bisericii,
teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cup-
toare Meidinger la
dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranja-
meme de încălzire din
centru se fac gratuit.

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie
cea mai bună și in tot locul cea mai plăcută alifile

e alifia renumită „**CORNELIA**“.

Aceasta alifile e cel mai bun medicament contra pistruiilor de pe față și
mâni contra petelor de piele, cursăturilor etc. eși nestricăcios amalgament curat.

Prețul: Un borcan mic cu îndrumări cu tot 1 Cor
Un borcan mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia bucata
1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „**Coroana**“ a lui **LESZKOVÁZ MILETA, Ó-Verbász.**
Magazin principal in Budapesta: Farmacia (Bácska)
Török József, Budapesta, str. Király nr. 12

La trimiterea înalnte a prețului pentru comandă de peste șese coroane,
cele procurate le expedez fără nici o altă cheltuială de postă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.